

po stránce té, zda bylo nalézacím soudem v předpokladech závěru přihlíženo ke všem hlediskům dle zákona závažným. Těmito hledisky jsou dle §u 1. onoho zákona povaha činu a znehodnocení peněz. Obě tyto stránky činu mohou na závěr o dostatečnosti nebo nedostatečnosti trestní sazby účinkovati v témže směru, mohou však naň účinkovati také ve směru opačném. Dle příznivější povahy činu bude lze pokládati sazbu za dostatečnou i v případech, ve kterých sazba nevyhovuje výši způsobené škody ani s hlediska znehodnocení peněz. Řádné posuzování povahy činu nebude pak možným již na základě pouhého spisu obžalovacího. Bude naopak nutno slyšeti obžalovaného a svědky, provésti jiné průvody a obzvláště zjistiti, jaký byl život obžalovaného až do doby trestných činů, tvořících základ obžaloby, jaké pohnutky přiměly ho ku trestnímu jednání, k jaké mravní úrovni poukazují způsob provádění činů a chování se pachatelovo po nich, jakož i jaké následky nastaly pro poškozené. Právem proto vytýká zmateční stížnost veřejného obžalobce z důvodu čís. 6 §u 281 tr. ř., že napadený rozsudek byl vynesena předčasně hned po přečtení obžalovacího spisu, aniž byl skutkový základ obžalovaného rozebrán výsledkem obžalovaného a provedením průvodního řízení a že důvody rozsudku vyčerpávají se dokazováním, že výše škody, jaká se obžalovanému dává za vinu, rovná se předválečné škodě 2.000 Kč převyšující, a dalším poukazem na souběžné jiné trestné činy, aniž se vůbec zabývají povahou činů. Vyslovil-li nalézací soud svoji nepřislusnost na podkladě tak neúplném a řídil-li se při tom jen jedním ze dvou hledisek, k nimž má dle zákona míti zřetel, spočívá výrok o nepřislusnosti na neúplném základě, tedy nesprávném použití zákona, stal se neprávem a jest zmatečným dle čís. 6 §u 281 tr. ř. Bylo proto rozsudek prvě stolice zrušiti a dále nalézt dle §u 288 čís. 2 tr. ř. Stalo se tak vedle §u 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. na rok 1878 se souhlasem generálního prokurátora již v zasedání neveřejném, protože zmateční stížnost veřejného obžalobce, směřující k tomu, by obžalovaný nemohl býti trestán dle vyšší sazby §u 203 tr. zák. těžkým žalářem od 5 do 10 let, podána byla ve prospěch obžalovaného.

Čís. 1335.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Pro skutkovou podstatu přestupku §u 7 (1) nevyžaduje se úmyslu ziskuchtivého.

K pojmu »zisku« ve smyslu §u 7 (3).

(Rozh. ze dne 7. listopadu 1923, Kr I 781/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 13. května 1922, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle §u 7 (3) zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n. — mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Ustanovení §u 7 (1) zákona o válečné lichvě, jímž je upravena skutková podstata přestupku přímého předražování, o pachatelově zisku vůbec nemluví. Přičí se proto správnému výkladu zákona, požaduje-li se pro tuto skutkovou podstatu zjištný (ziskuchtivý) úmysl pachatele, přestupek ten předpokládá naopak po subjektivní stránce jen vědomí pachatele, že cena jím požadovaná je zřejmě přemrštěna a že, požaduje ji, využívá mimořádných poměrů válkou vyvolaných. Čin, naplňující tuto skutkovou podstatu, stává se ovšem dle třetího odstavce téhož §u přečinem, převyšuje-li neoprávněný zisk, jehož bylo nebo mělo býti trestným činem dosaženo, dva tisíce korun. Než při výkladu pojmu »zisk« dlužno přihlížeti k účelu zákona. Tento čelí k tomu, by spotřebitelům dostalo se předmětů potřeby za ceny, které nejsou vyšší než součet výrobních a režijních nákladů, jakož i mírného zisku řádného obchodu. Není-li tu, jako v tomto případě, předpokladů, že si pachatel opatřil předmět potřeby pod pravou cenou, t. j. pod cenou, rovnající se onomu součtu, nelze-li dále přihlížeti k osobnímu (mírnému) zisku pachatele proto, že není činitelem při převodu tohoto předmětu potřeby z výroby do spotřeby hospodářsky nutným aneb účelným, je pachatelovým ziskem ve smyslu zákona celé rozpjetí mezi jeho náklady nabývacími a cenou jím požadovanou. Správnosti tohoto výkladu zákona nasvědčuje též ustanovení §u 18 zákona o lichevních soudech. Když jest přihlížeti při posuzování otázky, zda cena jest zřejmě přemrštěnou, ke všem majetkovým prospěchům, které kromě ceny byly poskytnuty nebo požadovány, vyhovuje zajisté smyslu a účelu zákona názor, že výše pachatelova »zisku« rovná se majetkovému prospěchu, kterého pachatel docílil anebo domáhal se přímo v ceně požadované částkou, o kterou tato cena převyšuje jeho nabývací náklady. Majetkovým prospěchem není však jen přírůstek na jmění, nýbrž i odčinění újmy, již pachatel utrpěl na jmění jinou transakcí co do svého majetku předsevzatou. Dle zjištění nalézacího soudu koupil stěžovatel zařízení místnosti úhrnem za 4.334 Kč 50 h a požadoval za ně — v sumě 14.000 (13.000 Kč) po srážce náhrady za náklady úpravy místnosti 3.576 Kč 60 h — 10.423 Kč 40 h (9423 Kč 40 h). Rozpjetí 6.088 Kč 90 h (5.088 Kč 90 h) jest majetkovým prospěchem, tedy ziskem stěžovatele, třebaže jím byla pouze nahrazena škoda, kterou prý utrpěl ve stejné asi výši při koupi a prodeji domu, o který jde. Nezáleží proto na tom, zda stěžovateli vznikly koupí domu — včetně jím za dřívější majitelku zaplacenou dávkou z přírůstkem na hodnotě — celkem náklady 52.847 Kč 77 h, zda prodal dům za 48.000 Kč, a zda utrpěl takto na domě ztrátu 4847 Kč 77 h. Nehledě k tomu, že cena, o kterou jde, byla požadována v květnu 1921, dům však byl prodán stěžovatelem teprve 9. listopadu 1921, není zde právního důvodu, by se stěžovatel mohl při příležitosti prodeje části svého jmění movitého hojiti — a to ještě předem — na Rosalii R-ové za škodu, již utrpěl koupí nemovitosti od Františky Š-ové a prodejem jí Miladě M-ové, pokud se týče tím, že koupil dům, by své ženě v něm zřídil krám a pak pronajal místnosti a prodal dům, ježto žena jeho do domu přistěhovati se nechtěla.